

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Drž poslanec prof. Fr. Voglar.

Naša politična situacija.

V.

Komur je mar resnični blagor domovine, kdor ni samo zaradi tega jugoslovanski patrijot, ker hoče iztisniti iz te države kolikor mogoče mnogo dobička, kakor so to delali naši renegatje, tisti naj še potrpi nekaj tednov ali morda nekaj mesecev. Takrat se bo izboljšal svetovni položaj in s tem tudi naš položaj. Naša vlada pozna vse te težkoče, a mora v istem trenutku rešiti nebroj tako težavnih in zamotanih vprašanj, da se nam čudi ves svet, kako je mogoče vzdržati v teh tako nevarnih časih tak red in mir, kakor ga vzdržuje naša vlada pri nas.

V vseh tistih državah, kjer se je razširil komunizem in bolševizem, ki hoče poddržati vsako posest najsibo to zemljišče ali tovarna, in ki hoče, da se vsi čisti dohodki porazdelijo sorazmerno z delom med posameznike, je izginil vsak red in mir in vse blagostanje. Tam vlada ravno tudi med delavstvom hujše pomanjkanje kakor poprej.

Na postaji.

(Dalje).

Kaj pa, ženiš se že kaj, Lovro, ženiš? — mu ponagaja mati, ki je vedela, da ne ljubi ženske družbe.

»Sem pa tja, mati! — Počasi bom že prišel tudi jaz do kake ženske.«

»A, tako!? — Sem pa tja se ženiš? — To pa ni prav! — Moraš imeti samo eno nevesto kakor boš imel samo eno ženo.«

»Ne, ne, mati! — Ne tako! — Hotel sem le reči, včasih se ženim.«

»Tisto pa že! — pravi mati ter hiti v kuhinjo po drugo skledo jedi.

Dolgo so obsedeli za mizo in se razgovarjali. — Domači so pripovedovali, kaj je bilo vse novega in posebnega med tem časom, kar se niso videli; — Lovro pa je pripovedoval o neznani gospodični iz Dolenskega, s katero sta se skupaj vozila in katero je spremljal do Gorjančeve gospe. — Dopadla se mu je ta gospodična, prijazna in lepa je bila in — kar vzel bi jo, ako bi ga hotela.

»Prav imaš, Lovro! Kar oženi se potem se bom pa še jaz! — mu moško pritrdi komaj sedemnajstletni bratec.

Vsi so bušili v smeh in dobro voljo, katera ni ponehala, dokler ni oče pokazal na uro in rekel, da bo treba iti tudi malo spat.

Zakaj to? Tudi v bolševskih državah so se morale upeljati vlade, ministrstva, razni uradi s svojimi predstojniki in podrejenimi uradniki, tovarniški ravnatelji z različnimi inženirji in podrejenimi uradniki in delavci z edino to razliko, da so prišli na vodilna mesta zastopniki delavcev. Ostalo delavstvo je ostalo tudi zanaprej podrejeno. Med temi je vedno najti takih, ki bi rajši sami sedeli na ministrskih stolcih kakor njihovi sodrugji. Na isti način in z istimi sredstvi so skušali ti elementi vreči vodstvo in to se jim je mnogokrat posrečilo, mnogokrat pa tudi ponesrečilo. Na vsak način pa je tekla v potokih bratska kri in ta kri je tekla vsled vladohlepja posameznih bolševskih elementov.

Vsi ti potresi in vse te strašne posledice se bodo nam in našim delavcem prihranile, ako skrbimo za to, da bo naš delavec in naš uradnik zadovoljen, da bo dobil za svoje delo tako plačilo, ki omogoča njemu in njegovi rodbini človeka vredno življenje. Na vsak način se morajo upeljati posebne doklade za tiste rodbine, ki imajo skrbeti za otroke.

Uradniško vprašanje se je rešilo sledeče: Vsem državnim uradnikom se zvišajo mesečne draginjske doklade za 100 odstotkov, ki so dobili enkratni nabavni prispevek meseca februarja, dobijo to zvišano doklado s 1. majem in to so Slovenci. Drugi pa, in to so vsi drugi uradniki kraljevstva, ki 1. februarja niso dobili

»Prav imate oče! — Bomo pa jutri nadalje govorili! — reče Lovro, vošči lahko noč ter gre za materjo, ki ga je z lučjo spremljala v njegovo običajno sobico.

»No, jutri boš pa lahko malo dalje spal! — mu pravi in postavi luč na mizo.

»Jutri? — O ne! — Jutri vstanem zgodaj in grem v trg k županu. Imam mu izročiti pozdrave in naročila njegovih sorodnikov. — Obenem pa srečam bržkone tudi svojo nocojšno znanko!«

»Pazi, Lovro, da se ne zagledaš vanjo! — Bog ve, kdo in kaj je? — Ne smeš vse verjeti! Ženske so zvite in nestanovitne. — Ako bi že res rad kako dekle, izberi si tu kako domačinko, saj jih je veliko in tudi bogate so! — Pregovor pravi namreč: ženi se bliže ko moreš, bofri se dalje ko moreš!«

»Le, brez skrbi bodite, mati! — Nič hudega ne bo!«

»Da bi le ne bilo, Lovro! — Pa dobro spi in lahko noč!«

»Lahko noč, mati!«

Legel je v posteljo in dolgo, dolgo ni mogel zaspati. Neprestano se mu je sukalo v glavi današnji večer. — Po svoji znanki je zahrepenel, po njenem razgovoru, po njenih ljubkih pogledih. —

V tem silnem hrepenenju je zadremal, a sanjalo se mu je, da so roparji napadli njegovo znanko. — Ona ga je klicala, —

ničesar, so dobili to doklado s 1. aprilom. Seveda to ne zadostuje pri sedanjih draginji, a vendar je v očigled slabemu finančnemu stanju države vendarle nekaj. Skoraj dodelan je že tudi načrt za splošno, temeljito regulacijo uradniških plač po podobnem ključu, kakor ga je objavil svojčas Slovenski narod. Uradnik, ki je dobival do sedaj 500 K mesečne plače, bi dobival to plačo v prilično isti višini, toda izplačano v dinarjih, ki bodo vsaj 2 krat več vredni kakor krone.

Naša država še od entente ni priznana, njene meje še niso določene. Ogroža nas na vseh straneh nevaren sovražnik. Danes prihajajo ugodna, jutri zopet neugodna poročila, tako da se ne da nič popolnoma zanesljivega trditi. Vobče prevladuje naziranje, da ostane cela Dalmacija naša, Reka bo neutralna, Trst, Gorica in Beljak bi bili laški, Celovec in Maribor naša. Žalibog so poročila glede Prekmurja pesimistična. Najugodnejši naš zaveznik je čas. Če se v Italiji zvali revolucija, smo na konju, če vzdržimo sami doma red in disciplino. To pa vzdržimo, če se zaveda vlada dolžnosti, da se da zaježiti bolševizem samo s tem, da preskrbimo prebivalstvo z zadostnimi živili po zmernih cenah, ali pa priskočimo delavstvu in uradništvu s pošteno in hitro regulacijo plač.

V Mariboru je večina slov. občinstva delavskega in uradniškega stanu. Tukajšnji uradniki trpijo zlasti vsled tega še bolj, ker živijo

bežala pred roparji, — trkala na vrata, — jokala, — toda on ni mogel do besede, ni mogel pomagati, ni mogel s postelje. —

Težak vzdih z zamolklim kličom se mu je zvil iz prsi, vzklonil se je pokonci in videl, da je sanjal.

Obrnil se je na drugo stran in zopet se mu je sanjalo, da ji je razkrival in prisegal svojo zvestobo, svojo ljubezen, a ona se je smejala in ni hotela verjeti. —

Do jutra so ga mučile sanje, — zdaj lepe, zdaj hude. — Slabo in težko je bilo spanje.

Vstal je in šel med domače, ki so bili že vsi pokoncu in se pripravljali k zajuterku. Voščili so si dobro jutro in se povpraševali po spanju.

Lovro je popil kavo in se napotil v trg.

Obiskal je župana in mu sporočil pozdrave, a potem se mu je mudilo. — Ni hotel povedati kam? Šel je proti cerkvi sv. Lenarta. Njegovo srce je drhtelo, oči so švigale na vse strani.

Mimo pošte jo zavije — tedaj pa potrka nekdo na okno. — Ni se ozrl Lovro, kajti njegove oči so strmele v Andrejčkovo hišo in njegovo srce se je mudilo ondi.

Stopal je dalje, a naenkrat čuje za seboj klic: »Gospod! — Čujte gospod!«

Glas se mu je zdel znan, zato se obrne urno nazaj in zagleda krasno gospodično, ki je hitela proti njemu,

v velikem številu ločeni od svojih družin. Ker pa obstoja parlamentarna vlada iz zaupnikov posameznih političnih strank, poslušna vlada izključno le želje svojih parlamentarnih klubov. Parlamentarni klubi zopet izvršujejo sklepe in navodila vodstva strank, ki so jih poslale v parlament. Kdor torej hoče pri vladi kaj doseči, mora pritisniti potom političnih strank, zlasti tistih, ki imajo večinske klube, na vlado. Da pa to more, se mora ene ali druge stranke okleniti, se v njej aktivno organizirati, skrbeti za strankino organizacijo ter se skušati udeležiti v njej kot živ član. Kot tak še le dobi pravico, staviti predloge in zahteve v krajevni organizaciji, ki pritisne na strankino vodstvo, to pa na poslance in ti na vlado. Tisti stan pa, ki se ne mara v nobeni stranki organizirati, ne sme tožiti, da se nikdo zanj ne briga. Da se ustvari živ kontakt med strankinim odborom in članstvom, so taki sestanki vsaj vsak mesec enkrat nujno potrebni, da lahko vsak javno izreče svoje želje, svoje pritožbe in svojo grajo.

Političen pregled.

Odločilni trenutki. LDU, Bern, 17. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Bližajo se zadnji odločilni trenutki. Italijani delujejo na vse kriptje in skušajo s številnimi članki vplivati na časopise in na javnost. General Fonville trdi v listu »Information«, da zahtevajo Italijani samo šestino dalmatinske obale in dve pristanišči, ostalega nihče ne odreja Jugoslovanom. — »Eclair« zahteva, da pripade Reka Italiji in predlaga, da se proglasi Dubrovnik za prosto luko ter vidi v tem možnost, da se poravna spor med Italijani in Jugoslovani. — Gauvain pravi v »Journal des Debats«, da je ta predlog smešen, ker pomeni ravno isto, kakor če bi kdo trdil, da more Nica nadomestiti Marseille. — Z ozirom na bližnjo odločitev pišejo italijanski listi v odkrito sovražnem tonu o Wilsonu, radi njegovega predloga, naj se ustanovi zveza narodov in revidira smisel Monroejeve doktrine. Italijani očitajo Amerikancem egoizem. — Ravnatelj rimske Tribune Malagodi poroča svojemu listu iz Pariza: Amerikanci in Angleži se protivijo temu, da bi Italija dobila Reko, toda Italijani se ozirajo na to zelo malo. Treba bo pripraviti se in delovati kljub vsem nevarnostim in žrtvam. — »New-York Herald« poroča, da

»Kdo more biti neki ta?« — si misli Lovro in obstane sredi ceste.

Gospodična je takoj opazila, da jo Lovro ne pozna, zato se dobrohotno nasmeje in ko prihitel do njega, mu pravi: »Ali me nočete poznati več?«

»Ah — Vi ste, gospodična?! — Oprostite! — V resnici Vas nisem spoznal takoj!«

Pa kako naj Vas bi tudi spoznal precej? Sinoči je bil že mrak, ko sva se prvič videla in tudi tako krasni niste bili kot ste danes! Želel sem Vas srečati, zato sem tudi prišel v trg in jo mahal naravnost proti Andrejčkovi hiši, da Vas kje ugledam.

»Jaz sem bila ravno na pošti in videla sem Vas, ko ste šli mimo. — Spoznala sem Vas takoj in potrkala na okno, a Vi se niti ozrli niste! — Mar niste čuli?«

»Seveda sem slišal, toda nisem mislil, da velja trkanje meni in da ste Vi za oknom! Kaj pa ste iskali tako rano na pošti?«

»Uganite! — Nikdar ne zadenete pravo! Poslušajte! — Botri, Gorjančevi gospej, katera je vsa srečna, da sem prišla sinoči k njej, sem povedala o svojem mučnem položaju na postaji ter o Vas, svojem rešitelju. Pripovedovala sem ji, kako ste bili Vi postrežljiv in dobri z menoj ter jo tako prepričala, da se ima samo Vam zahvaliti, da sem sploh prišla k njej, kajti sama bi se gotovo vrnila, od koder sem prišla.

(Dalje prihodnjič.)

je imel v ponedeljek zjutraj Orlando poseben pogovor z Wilsonom, nakar je popoldne sledila seja sveta četvorice. Kakor pravijo, končna rešitev ne bo dala Italiji popolnega zadoščenja, ampak bo v nekaterih točkah, ki so še sporne, sklenjen kompromis; obstajal bo zlasti v nevtralizaciji Reke.

Mirovna pogodba. LDU, Berlin, 16. aprila. (DKU) Listi se pečajo z bodočo o liko mirovne pogodbe in izražajo mnenje, da bo sestajala mirovna pogodba iz dveh delov: 1. Iz mirovni preliminarijev, ki vsebujejo določbo, po kateri so obveže Nemčija, da bo a priom pritrčila vsem dogovorom, ki bodo sklenjeni z njenimi bivšimi zavezniki; 2. iz klavzule, ki se ne tiče Nemčije neposredno in katero bodo podpisali pozneje avstrijski, ogtiski, bolgarski in turški delegati. Kolikor se tiče okupacije levega brega Rena, za katero so bile prvotno določene samo francoske čete, ni iz ljučeno, da bodo za dobo dveh let pripravljene sodelovati tudi Zedinjene države in Angleška. — K tej vesti pripominja »B. Z. am Mittag«: Klavzula, v kateri naj se Nemčija obveže, da bo brez ugovora priznala vsako pogodbo, ki jo bodo sklenili njeni bivši zavezniki, pomeni predvsem, da se namerava z diktiranim mirom preprečiti združitve Nemške Avstrije. Odgovor Nemčije in Nemške Avstrije more biti samo: Samoodločba!

Vojna odškodnina. Geneve, 16. aprila zvečer. Konferenca je končno rešila vprašanja vojnih odškodnin. Te številke so avtentične: Nemčija mora plačati 125 milijard frankov. Od tega dobi Francija 70 milijard. Prvi obrok znaša 25 milijard, ki zapade v 18 mesecih. Potem pridejo letni obroki. Razven tega mora plačati Nemčija vse francoske vojne stroške, vendar se pa zatrjuje, da se bo Nemčiji pozneje odpisalo plačilo, ki bi presegało teh 125 milijard, če se bo dobro obnašala. — K rešitvi teh vprašanj in napetosti, ki je vladala zadnje dni v Parizu, je zelo pripomoglo poleg ugoditve francoskim zahtevam v vprašanju odškodnin še posebno, da so Angleži in Francozi prodri s svojo zahtevo, da pridejo Viljem Hohenzollern in njegovi pomagači pred sodišče radi vojnih zločinov, ker so Američani popustili in ne nasprotujejo več. — Do zadnjega so se temu iz monarhičnega principa uprli le Japonci. (Seveda je pa vprašanje, če je s tem vse rešeno in zlasti, kje bo Nemčija tako ogromno vsoto vzela, če tudi v obrokih).

Češki delavci proti boljševizmu. LDU Dunaj, 16. aprila. (ČTU) Na vrtu Delavskega doma se je vršil ljudski shod, kate- terga se je udeležilo 5000 oseb. Legijonarski poročnik Karol Mrhola je govoril, da je za delavske sloje čehoslovaške republike edini cilj demokratični razvoj, da se odvrne od domovine nevarnost razpada in vojne. Poslanec Pik je navajal, da češki delavci ne bodo posnemali tujih zgledov, posebno ne politično nasilnih izbruhov, temveč da bodo delovali potom demokracije in politične moči, da omogočijo boljše življenje v republiki. Naposled se je soglasno sprejela resolucija, s katero se shod izjavlja za politiko demokracije in parlamentarizma in zahteva enotnost s socialdemokratsko stranko.

Zmage Poljakov na Poznanjskem. LDU Lyon, 17. aprila. (Brezžično) Iz Poznanjskega poročajo: V osvobojenem delu Poznanjske so se izvršile občinske volitve na podlagi splošne volilne pravice in proporcionalnega sistema. Udeležile so se jih tudi ženske. Volitve so se končale povsod s sijajno zmago Poljakov. Uprava številnih mest, katerim so dosedaj načelovali nemški občinski zastopi in župani, je prešla v poljske roke.

LDU Lyon, 17. aprila. (Brezžično.) Iz Poznanjskega javljajo: Nemška policija sili Poljake, ki prebivajo v Vzhodni Prusiji, naj podpisujejo neke izjave protipoljske vsebine. Kljub brezobzirno krutemu postopanju Nemcev, je prebivalstvo neke občine v okolici Gdanskega sklenilo soglasno, objaviti nastopno resolucijo: Nemško časopisje in nemške oblasti zatrjujejo trdovratno, da kašubski narod ni poljske krvi, ampak »vends e« ali lužiško-srbske. Mi Kašubi protestiramo energično proti tem neutemeljenim trditvam in ugotavljamo, da smo Poljaki starodavnega rodu in da ostane- mo vedno Poljaki.

Naša velikonočna številka. Danes izdamo svečanostno številko povodom našega prvega vstajenja v Jugoslaviji. Številka bo obsegala 14 strani in bo priobčila članke naših prvobornih teljev za našo severno mejo. Opozarjamo naše čitatelje in prijatelje na to številko. Številka izide danes popoldne okoli dveh.

Dnevne novice.

Glavno zborovanje zaupnikov Jugoslovanske demokratske stranke se vrši 11. maja. Načelstvo Jugoslovanske demokratske stranke je v svoji seji dne 15. aprila, sklenilo, preložiti glavno strankino zborovanje od 27. aprila na 11. maj in sicer vsled želje raznih srbskih in hrvatskih poslancev ter ministrov demokratske stranke, ki se hočejo tega zborovanja v večjem številu udeležiti. 27. aprila jim bilo to nemogoče, zato so prosili naj se preloži zborovanje na 11. maj. Dnevni red zborovanja ostane isti. Vse organizacije dobijo vabila s sporedom pravočasno.

Pobrežje. V petek, 25. aprila, se vrši v dvorani pri Ballonu ob 7. uri zvečer velik ljudski shod, ki ga priredi tukajšnja krajevna organizacija JDS. Kdor se zanima za razna politična vprašanja, kakor je delavsko in uradniško vprašanje, valuta, vojna posojila, vojni dobički, agrarna reforma itd., naj pride na shod. Govori državni poslanec profesor Voglar.

Krčevina pri Mariboru. JDS priredi tukaj v četrtek, 24. aprila, v Krčevinski šoli ob 7. uri zvečer javen ljudski shod. Državni poslanec prof. Voglar govori o vseh važnih političnih vprašanjih.

Javen shod JDS v Kapeli pri Radencih se vrši na velikonočni ponedeljek po maši pri Horvatu. Govori dr. Koderman iz Mariboru.

V ormoškem okraju priredi krajevna organizacija Ivanjkovska v ponedeljek dne 21. aprila ob 3. uri popoldne v gostilni Kralj velik ljudski shod. Poslanec državnega predstavništva g. Franjo Voglar bode poročal o zunanji in notranji politiki, o ustavi, volilni in agrarni reformi, o valutnem vprašanju itd. Prihitite na ta shod krajevne organizacije vsi, katerim bije srce za mlado in toli zaželjeno zedinjeno državo. Saj slišali bodete o temeljih našega obstoja, o biti in nebiti.

Zopeč nemški »teater«. Sliši se, da nameravajo igralci nemškega »teatra« čez poletje, ko so brez posla, ustanoviti v »Kreu hofu« nekako poletno gledališče. Radovedni smo, če jim bo politična oblast to dovolila, pa mislimo, da je skrajen čas, da se nemško »teatranje« v slovenskem Mariboru konča. Kje je naše Dramatično društvo?!

Nesramno! Na Glavnem trgu je tvrdka Alois Schneideritsch (!), Spezerei- und Kolonialwaren. Nastavljenke nočejo govoriti slovenski, hčerka pa nosi celo pripet frankfurtarski znak. Dobro, če nočejo govoriti slovenski, tedaj priporočamo našim ljudem, da se izogibajo te rene- gatske trgovine, vsaj imamo dovolj slovenskih. Kar se pa tiče vsenemškega znaka, temu se lahko na ta način odpomore, da se da g. Schneideritschu priliko, da se stalno naseli v — Nemški Avstriji.

Čemu je tega treba? V gospodarskem uradu sedi menda še vedno neki uradnik, ki misli, da je v Nemški Avstriji in da je njegova glavna naloga germanizirati. Izdaja namreč navzlic protestu od strani strank izkaznice slovenskim strankam s spakodranimi imeni. Tako je ta germanizator prekrstil Simončiča v Simontschitscha, Zapuška v Sapuscheka itd. Mi si enkrat za vselej prepovemo taka izzivanja in zahtevamo, da se ta človek, če je še na našem magistratu, takoj odstrani. Izkaznice in pa protest je v našem uredništvu na razpolaganje.

Nove poštné znamke. Ministrstvo za pošto in brzojav razpisuje natečaj za nove poštné znamke za kraljestvo SHS. Znamke

bodo nosile sliko kralja Petra in bodo okrašene z narodnimi ornamentami. Napisi bodo v latinici in cirilici. Prva nagrada znaša 1000 dinarjev, druga 500 3.

Orient-ekspresni vlak. »Slovenski Narod« poroča dne 17. t. m.: »Danes jutraj ob 3. uri je dospel točno po voznem redu prvi Orient-ekspres. Do tu so ga vozili Lahi. Od jutri naprej prevzame naša železnica ta vlak že v Logatcu. Ta vlak vozi odslej vsak dan. Danes je vozil v dveh oddelkih (vlakih). Dalje vozi od jutri naprej direktni vagon Ljubljana-Zemun«. Včeraj dopoldne je bil naznanjen ta vlak ob 10. uri dopoldne. Vendar pa ni prišel ob tem času v Maribor, marveč že ob osmih. Res — ekspres!

Zvišanje cen poštne nakaznicam. Ker je cena papirju močno poskočila in so se tudi pisarniški stroški povečali, je poštna uprava prisiljena, da zviša ceno nakaznicam na 6 vinarjev. Zvišanje stopi v veljavo dne 15. aprila 1919.

Vsem lekarnarjem! Prosta organizacija slov. farmacevtov, gremij lekarnarjev za Slovenijo in odbor službujočih farmacevtov so soglasno sklenili, da naj velja odslej gimnazijska matura kot predpogoj za vstop v farmacijo. Noben lekarnar naj ne sprejme aspiranta z dosedanjimi 6-razrednimi gimnazijskimi predstudiesi. Enak predpogoj je že zdavnaj vpeljan v vseh kulturnih državah in tudi obstoja v enem delu naše države, t. j. na Hrvaškem. Vsled tega je nastal za slovenske farmacevte nezdržljiv položaj, da morajo študirati na zagrebški univerzi kot izjemni slušatelji; a tudi študij na inozemskih vseučiliščih bi jim bil nemogoč.

Vpisovanje na zagrebško vseučilišče. Rektorat zagrebškega vseučilišča razglasa, da se prične vpisovanje v zagrebško vseučilišče za vse fakultete v l. 1818/19 v petek po Veliki noči, 25. aprila in traja 14 dni, torej incl. do 9. maja.

Zvišanje železniških tarif za blago. Uradne »Narodne Novine« v Zagrebu prinašajo oglas, ki naznanja, da se 1. maja povišajo tarife za blago in živino vseh vrst na državnih železnicah zagrebškega ravnateljstva in na zasebnih železnicah v državni upravi za 70% dosedanjih skupnih tarifov.

Blago za naše kraje. V Solun so prispeli velike zaloge tekstilnega blaga iz Francije in Anglije. Blago je namenjeno za naše kraje.

Poštni promet z Nemško Avstrijo. Ljubljanski dopisni urad poroča: Poštni promet z Dalmacijo, Hrvaško, Slavonijo, Bosno in Hercegovino je zopet odprt, pravtako tudi pisemski promet v Srbijo in Črno goro.

Dnevnina duhovnikom. Minister za bogočastje, dr. Alaupović, ki je član našega Demokratskega kluba, je predložil ministrskemu svetu načrt, da se duhovnikom po celi Jugoslaviji dovolijo dnevne, in sicer bi dobili pravoslavni duhovniki v Srbiji 12 dinarjev na dan, na ostalem teritoriju države pa katoliški župniki in kaplani, pravoslavni duhovniki, muslimanski muftije in židovski rabini po 6 dinarjev na dan. Iz tega predloga se vidi, da ima naš klub tudi zmisel za naše duhovništvo. In vendar bo morda vstal tupač kak prerok, ki bo trdil, da je Jugoslovanska demokratska stranka nasprotna duhovništvu in tako dalje.

Uradni list št. 75 je izšla. Priobčuje pravilnik o ureditvi državnega oddelka za zaščito dece. Nadalje prinaša tudi objavo Južne železnice o povišanju tarifa na progah kraljestva SHS za 200 odstotkov. Povišanje se nanaša na osebni in prtljažni tarif po stanju od 1. septembra 1918.

Vsem političnim okrajnim oblastvom. Glasilo odtoka kr. ministrstva za prehrano in obnovu zemlje z dne 20. marca t. l., št. 3292,

je trgovina s sladkorjem na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev vezana. Sladkor se sme oddajati le na izkaznice po občinskih aprovizacijah, oziroma na trgovcih, ki so v to pooblašteni od oblastev ali aprovizacij. Kdor na drug način kupuje ali prodaja sladkor, je kriv prestopka tihotapstva in se kaznuje z zaplenbo blaga, denarno globo do 20.000 K ter z zapornom do 6 mesev. Polovica vrednosti zaplenjenega sladkorja pripade ovaditelju, oziroma osebi, ki je zareglal.

Prosta trgovina, nadzorstvo in oblastvene dovolitve za nakupovanje živil. Z naredbo o prosti trgovini je bilo odrejeno, da naj se vodi kontrola o prometu z živili ter da naj se zbrani zloraba tako glede nakopičevanja blaga, kakor tudi glede navijanja cen. Ker je s prosto trgovino dana posameznim aprovizacijam možnost, da sv. potrebe direktno krijejo, poleg tega pa tudi Žitni zavod skrbi za preskrbo, utegnejo nastati primeri, da dobe posamezne občine velike množine živil na razpolago, a druge le to, kar jim more odkazati Žitni zavod. Tako more nastati v prehrani nered in voditi do verižne kupije in navijanja cen. Ker je potrebno, da sta o stanju prehrane točno informirana pokrajinski poverjenik ministrstva za prehrano in Žitni zavod in je nadalje tudi potrebno, da je vsa prehrana pod javno kontrolo, je gospod. ministrski podpredsednik in minister za prehrano dr. Korušec z razpisom z dne 5. aprila t. l. št. 4423 odredil, da naj se dovolitve, ki se bodo izdale posameznim aprovizacijam za nakupovanje živil, objavijo v vseh glavnih dnevnikih. Dovolitve za nakupovanje živil so potrebne, ker se more sicer o vsakem, ki brez poverila svojih oblastev nakupuje živila nad svojo potrebo sumiti, da izvršuje nakup v spekulativne namene, t. j. v namene, ki so po narabi o prosti trgovini prepovedani in kaznivi. Dovolitve, oziroma poverila, ki jih bo izdajalo kr. ministrstvo za prehrano in obnavljanje zemlje za prehrano ozemlja deželne vlade za Slovenijo, bo prehranjevalni urad objavljati v dnevnikih »Slovenec«, »Slov. Narod« in »Naprej«. Doslej je dobil Anton Sekula v Kostanjevici dovolitev, da sme nakupiti za občino Radeče pri Zidanem mostu 3 vagona pšenice in za občino St. Jernej 2 vagona pšenice in za občino Krško 3 vagona pšenice. — Prehranjevalni urad v Ljubljani. Dr. Senekovič s r.

Uradne ure okrajne vzdrževalne komisije. Kakor nam okrajno glavarstvo poroča, se bodo od sedaj naprej pri okrajni vzdrževalni komisiji za mariborsko okolico sprejemale stranke samo dopoldne. Popoldan in po nedeljah in praznikih se ne bodo sprejele nobene stranke.

Bolezen koz v Mariboru in okolici. Občinstvu se naznanja, da se je pojavilo v sosednjih občinah več slučajev bolezni koz, kakor n. pr. v Dobrovcu, Pragerskem, Pivoli, Tresternici, Sv. Miklavžu in Celnici. Vsakega se v njegovem lastnem interesu sv. obiskovati te občine. Posebno nevarnost vsebuje obisk hiš v teh občinah, katero so z to boleznijo okužene za one osebe, katere tekom zadnjih 4 let sploh niso bile cepljene, ali pa je cepljenje ostalo brezuspešno. Konečno se naznanja, da se bo po Velikočasnih praznikih brezplačno cepljenje proti kozam nadaljevalo.

Slovensko gledališče v Mariboru. Po večletnem, vsled vojske in nemške naklonjenosti prisiljenem odmoru otvori mariborsko Dramatično društvo z velepriljubljeno in sedajnim razmeram jako primerno ljudsko igro »Graničarji« — ali proščenje na sv. Elija dan — (Ljudski igrokaz s petjem in plesom v treh delih — Hrvatski spisal Josip Freudenberg, poslovenil *) — zopet svoje delovanje in praznuje — svoje vstajenje. Da se društvo odzove utemeljenim željam vsega občinstva, mestnega in okoliškega, uprizoni igro v soboto 26. dne aprila

točno o 1/8. uri zvečer in na belo nedeljo, 27. dne aprila točno o 1/4. uri popoldne; tako je tudi okoličanom omogočen obisk pristne jugoslovanske narodne igre, v kateri nastopajo najboljše moči naših požrtvovalnih mariborskih igralcev, strokovnjakov in diletantov, ki bodo svojim prosvete željnim poslušalcem izvabili dokaj krhkega smeha — pa tudi marsikatero prikrito — a prisrčno solzico. — Narod slovenski, spoštuj samega sebe in svoje pisatelje, skrbi za razvoj svoje probuje in zavednosti, otresi se vsakega pogubnega strankarstva, čitaj in poslušaj z vso vnemo cvetke domače literature, zbiraj se rad in navdušen krog svojih probuditeljev, voditeljev, učiteljev in zavednih rodoljubov ter se vestno ogiblji vsega nepotrebne, nečastnega — in svitla bodočnost je Tvoja!

Zadnje vesti.

Nemci napadajo.

LDU. Ljubljana, 18. aprila. Iz uradnega vira poročajo: Dne 17. t. m. ob 9. uri 35 minut je krožil nemški letalec nad Klopelskim jezerom in Škocijanom. Dne 17. t. m. zvečer je nemško topništvo obstreljevalo Sv. Katarino, točko 531.

Stavke v Ameriki.

LDU. New York, 17. aprila. Reuterjev urad poroča: Zveza pristaniških delavcev je napovedala za četrtek generalno stavko.

Antanta zasedla del Bolgarske.

LDU. Bern, 17. aprila. »Temps« poroča iz Soluna, da je general Chretien sklenil razširiti okupacijo še na več drugih bolgarskih mest. Zasedena je bila tudi Varna.

Mirovna konferenca.

LDU. Berlin, 17. aprila. (DKU.) »8 Uhr Abendblatt« poroča iz Rotterdama, da je Wilson dodatno izjavil, da se popolnoma strinja s Clemenceaujevim naziranjem. Wilson da je zelo zadovoljen, da more vzdržati svojih 14 točk, pa tudi Francija da je zadovoljna. O pravem značaju privolitve, ki jih je Wilson priznal Clemenceauju, ni nič znano. Wilson je, kakor trdijo, tudi zato, da naj Amerika prevzame mandat zveze narodov nad Carigradom. Anglija je baje zadovoljna s tem predlogom, ker ne vidi rada, da dobi Francija to varuštvo. In tudi Francija bi ne videla rada Anglije v carigradskih vodah.

Poslano.

Z ozirom na to, da so prinesli nekateri časopisi vest, da sem jaz poskušal vtihotapiti nekaj konj v Nemško Avstrijo, izjavim tu, da se zavežem vsakemu, kdor zamore dokazati, da sem sam, ali v družbi koga drugega, konje vtihotapljal, izplačati K 1000.—.

Simon Prah
veleposestnik na Pesnici.

Od pol 7. do 10. ure zvečer

danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Seznam

v mesecu marcu izdanih obrtnih listov:

1. Ehrenreich Rudolf, Mariengasse 27, trgovina z mešanim blagom.
2. Bonca Jožefina, Triesterstrasse št. 59, branjarija.
3. Gruber Ivana, Franz Josefstrasse 5, trgovina z mešan. blagom.
4. Kowindl Franc, Domgasse št. 5, mehanikar.
5. Gnüscek Alojz, Hauptplatz 6, trg. agentura in komisija.
6. Fratschki Friderik, Burggasse 4, mehanikar.
7. Kubiš Veronika, Hauptplatz, branjevka.
8. Gollob Alojz, Kärntnerstrasse št. 17, branjarija.
9. Pfeifer Avgust, Burggasse 36, tapetnik.
10. Schaflinger, Burggasse 10, lectar in svečar.
11. Sollak Jakob, Burggasse 36, mesar.
12. Matzun Alojz, Poberschstr. št. 11, trgov. agentura in komisija.
13. Lah Ivan, Gerichtshofgasse 32, krojač.
14. Korman Franc, Nagystrasse št. 7, trgovina z mešanim blagom.
15. Majcen Jožef, Goethestr. 18, prevažanje oseb z avtomobili.
16. Brunflicker Jožef, Blumengasse 29, trgov. z mešan. blagom.
17. Trobinger Matija, Allerheiligengasse 14, trg. agent. in komis.
18. Sirač Alojz, Tegetthoffstrasse št. 33, trgovina z mešanim blagom.
19. Horvath Alfred, Josefstrasse št. 49, glasbenik.
20. Zentner Anton, Garteng. 8, trgovina z mešanim blagom.
21. Gäberschek Anton, Burggasse 24, čevljar.
22. Werdnigg Peter, Domgasse št. 5, krojač.
23. Koser Milan, Herrengasse 50, slaščičar.
24. Maieritsch Barbara, Mühlengasse 17, izdelovanje ženskih oblek.
25. Sulič Jožef, Tegetthoffstrasse št. 30, čevljar.

Mestni magistrat Maribor, dne 7. aprila 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Veličastni umetniški spored!

Od sobote 19. do 22. aprila 1919

Traviata

Veličastna in silno pretresljiva tragedija v 6 dejanjih.

V glavni ulogi divna pariška krasotica

FRANCESCA BERTINI.

Scenerije po znameniti operi

GIUSEPPA VERDIA.

Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/3., 4., 6. in 8. uri zvečer

Eksportna trgovina Franjo Vidovič Maribor

Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh v trgovino spadajočih stvari.

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21

se najboljšje priporoča vsem cenjenim gospodom.

Florjan Skalé, čevljar, Maribor

Vitrinjska ulica 15

Zaloga vsakovrstne čevljarске potreščine. Velika izbira izgotovljenih moških in ženskih čevljev.

Stalna eena!

Solidna postrežba!

Semena

vrtnarskega, evelličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr.

Solijin trg

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadruo“ v Mariboru.

Raznašalci časopisov

se sprejmejo v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog . . . . . K 80,000.000
in rezervnega zaklada . . . . . „ 2,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno Kreditno društvo.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

„UNION“

Maribor (preje „Erzherzog Johann“)

Prvi in **edini slovenski** hotel in restavracija. 40 tujskih sob, nanovo opremljena restavracija, klubova soba z glasovirjem.

Priznana najboljša domača kuhinja, prvovrstna vina in vsak dan sveže pivo.

Za obisk se priporočata

C. in R. Tratnik.